

داستان هفتاد و دو تن

خدا دوست منجزی

۸۶۶۱ تاریخ چاپ

۸۷۶-۳۳۶-۳۷۳۲-۵۸۶۱

تاریخ ۰۰۰۵۲

مکان چاپ

سرشماری	منجری، خدادوست، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	داستان هفتاد و دو تن/خدادوست منجری.
مشخصات نشر	اهواز: آیات، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۳۲ ص: ۵/۲۱۰۵۴/۱۴ - سم.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۶۴۷۴-۱۸-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	واقعه کربلا، ۶۱ ق -- شهیدان
موضوع	-- Martyrs ۶۸-Karbala, Battle of, Karbala, Iraq.
موضوع	شهیدان مسلمان
موضوع	Muslim martyrs
رده ی کنگره	BP۴۲۲ م۷۳ د۲ ۱۳۹۷
رده ی دیوبندی	۲۹۷/۹۵۳۷
شماره کتابشناس ملی	۵۲۷۹۳۵۵

نشریات مرکز آیات

www.ayatub.com

عنوان کتاب: داستان هفتاد و دو تن

نویسنده: خدادوست منجری

انتشارات: مؤسسه فرهنگی آیات

صفحه آرایشی: سعید نصیر پور

طراح جلد: محمد داوودی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۴۷۴-۱۸-۵

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

موضوع

فهرست

صفحه

مقدمه	۱۵
راویان رویداد کربلا	۱۸
فصل اول	۲۱
شهادت یمنی قبل از عاشورا	۲۱
شهید اول: سلمان ابن رزین	۲۳
شهید دوم: عباس ابن عروه	۲۴
شهید سوم: مسلم ابن عقیل	۲۶
شهید چهارم: حنظله ابن مروه خراسانی	۳۱
شهید پنجم: عبدالاعلی ابن یزید کلی	۳۲
شهید ششم: عبدالله ابن یقطر	۳۳
شهید هفتم: قیس ابن مسهر صیداوی	۳۵
شهید هشتم: عباس ابن جعده جدلی	۳۷
شهید نهم: عبیدالله ابن عمرو	۳۸
شهید دهم: عماره ابن صلح ازدی	۳۹
شهید یازدهم: عبدالله ابن حارث نوفلی	۴۰

- فصل دوم ۴۲
- شهادتِ حمزه نخستین ۴۲
- عمر ابن حنظل حَضَرَمی ۴۳
- عبدالرحمن ابن عبد ربّه انصاری ۴۴
- کنانه ابن عتیق ثَغَلَبی ۴۵
- حَبَلَه ابن علی (ع) شیبانی ۴۶
- عمران ابن کعب اشجری ۴۶
- مُتَمِّع ابن زیاد (رفاد) ۴۷
- عُقَبَه ابن صلت جُهَنی ۴۸
- عَبَاد ابن مُهاجر جُهَنی ۴۹
- مُجَمِّع ابن زیاد جُهَنی ۴۹
- سلیمان ابن سلیمان اَزْدی ۵۰
- قاسم ابن حبیب اَزْدی ۵۱
- عَمْرُو (عَمَر) ابن ضُبَیعه ثَمیمی ۵۱
- حبشه ابن قیس ۵۲
- زید ابن مَعْقِل ۵۳

- ۵۳.....عمار ابن حنّان طایی
- ۵۴.....عُتّاب ابن عمرو نُمَری
- ۵۵.....خَناب ابن عامر
- ۵۶.....سالم ابن عمرو ابن عبدالله
- ۵۷.....نَییر ابن بَشر خُثَعمی
- ۵۸.....نَعمان ابن عَجَلان، نَصارِی خُزَرَجی
- ۵۹.....سَیف ابن مالک، دَی بَصَری
- ۶۰.....خَرمِله کُوفی
- ۶۱.....أُمَیّة ابن سَعد طایی
- ۶۲.....قارِب ابن عبدالله ذَنلی (دِیلمی)
- ۶۳.....أدِهم ابن أُمَیّه عَبدی نَصَری
- ۶۴.....مَسمُ ابن کَثیر (أعرج)
- ۶۶.....نَکر ابن حَیّ نَعمی
- ۶۶.....سالم غلام عامر ابن مسلم عَبدی
- ۶۷.....نَضر ابن ابی نَیَزر
- ۶۸.....خَلاص ابن عمرو آزَدی راسَی

- ۶۹ نعمان ابن عمرو آزدی راسبی
- ۶۹ مسعود ابن حجاج تیمی
- ۷۰ عبدالرحمن ابن مسعود تیمی
- ۷۱ خجیر ابن جندب ابن خجیر
- ۷۲ زهرا ابن سلیم آزدی
- ۷۳ حرث ابن امر بن کندی
- ۷۴ عامر ابن مسلم بن بدی
- ۷۴ سالم، غلام عامر ابن مسلم
- ۷۵ زاهر ابن عمرو کندی
- ۷۸ عمار ابن ابی سلامه دالانی
- ۷۹ داستان شجاعت
- ۸۰ سه برادر
- ۸۱ شیب ابن خراد
- ۸۲ عبدالله ابن یزید ثبیط بصری
- ۸۳ عبیدالله ابن یزید ثبیط بصری
- ۸۴ حارث ابن نبهان

عبدالله ابن بشر (بشر) ۸۵

خجاج ابن بدر ۸۶

شعد ابن حرث خُزاعی ۸۷

جابر ابن خجاج تیمی ۸۸

فصا سوم ۹۰

سهدای سنگ تزیین ۹۰

عبدالله ابن عمر التیمی و همسرش هانیه ۹۱

داستان مادر بخش ۹۳

خر ابن یزید رباحی تمیمی ۹۴

داستان سریند ۹۶

مُصعب ابن یزید رباحی ۹۷

علی ابن خر رباحی ۹۷

غروه (فرّه یا فرّه) ۹۸

جوین ابن مالک تبمی (تمیمی) ۹۸

منبج ابن سَهم ۹۹

یزید ابن خصبن همدانی مشرفی ۱۰۰

- ۱۰۱..... یزید ابن مُعْقِل ابن جُف
- ۱۰۲..... سعد ابن حنظله تمیمی
- ۱۰۳..... یزید ابن ثُبیط عبدی بصری
- ۱۰۵..... شیبب ابن عبدالله نَهشلی
- ۱۰۶..... حنظله ابن اسعد شامی
- ۱۰۷..... سیف ابن حرب (سخت)
- ۱۰۸..... مائک ابن عبدالله ابن ریس جابری
- ۱۰۹..... یزید ابن مهاجر بَهدلی
- ۱۱۰..... عُمر ابن عبدالله مَذحجی
- ۱۱۱..... جابر ابن غروة ابن غفاری
- ۱۱۲..... جون ابن حوی
- ۱۱۴..... عمرو ابن مطاع جَعفی
- ۱۱۴..... انیس ابن مُعْقِل اَصبحی
- ۱۱۵..... نافع ابن هلال جَمَلی مرادی
- ۱۱۷..... جُنادة ابن کعب انصاری خَزرجی
- ۱۱۸..... عُمَر ابن جُنادة ابن کعب انصاری خَزرجی

- ۱۱۹.....برادران: عبدالله و عبدالرحمن ابن عروه غفاری
- ۱۲۰.....مجمع ابن عبدالله عانذی
- ۱۲۱.....عائذ ابن مجمع ابن عبدالله
- ۱۲۲.....جنادة ابن حارث مدحجی مرادی سلمانی
- ۱۲۴.....راضح(أسلم) ابن عمرو ترکی
- ۱۲۵.....عمر ابن خالد بن حکیم اسدی صیداوی
- ۱۲۷.....خالد ابن اسدی صیدای
- ۱۲۸.....سعید(سعد) ابن عبدالله
- ۱۲۸.....عبدالرحمن ارحبی
- ۱۲۹.....شودب ابن عبدالله همدانی شاگری
- ۱۳۰.....غابس ابن ابی شبيب شاگری
- ۱۳۲.....ابو غمره، زیاد ابن عریب
- ۱۳۳.....مسلم ابن عوسجه اسدی
- ۱۳۴.....خلف ابن مسلم ابن عوسجه
- ۱۳۵.....عبدالرحمن ابن عبدالله یزنی حمیری
- ۱۳۶.....زیر ابن خضیر همدانی

یحییٰ ابن سلیم مازنی تمیمی ۱۳۷

قُرّة ابن ابی قُرّة غفّاری ۱۳۸

آنس ابن حارث کاهلی ۱۳۹

حبیب ابن مظاهر اسدی ۱۴۰

فصل پنجم ۱۴۴

شهیدان ذی قعدة ۱۴۴

سعید ابن عبد الله خثعمی ۱۴۵

عمرو ابن قُرظة ابن شعب ۱۴۶

فصل پنجم ۱۴۸

شهدای بعد از ظهر عاشورا ۱۴۸

ابو ثمامه صاندی ۱۴۹

زهیر ابن قین بَجَلی ۱۵۰

سلمان ابن مضارب ابن بَجَلی ۱۵۲

بشیر ابن عَمَر ۱۵۳

ضر غامّة ابن مالک تَغَلَبی ۱۵۵

برادران: سعد و ابوالخثوف ۱۵۸

- ۱۵۹..... رافع ابن عبدالله آزدي
- ۱۶۱..... فصل ششم
- ۱۶۱..... شهيدان بني هاشم:
- ۱۶۲..... حضرت علي اکبر (ع)
- ۱۶۵..... اسنان شبيه بيامبر
- ۱۶۶..... علي بن عمر ابن حسين (ع)
- ۱۶۷..... عبدالرحمن بن عوف
- ۱۶۸..... موسي ابن عقيـل
- ۱۶۹..... جعفر ابن عقيـل
- ۱۷۱..... محمد ابن مسلم
- ۱۷۲..... محمد ابن ابى سعيد ابن عقيـل
- ۱۷۲..... عون ابن علي ابن ابيطالب (ع)
- ۱۷۴..... محمد ابن علي ابن ابيطالب (ع)
- ۱۷۴..... عمر ابن علي ابن ابيطالب (ع)
- ۱۷۵..... حضرت عباس ابن علي (ع)
- ۱۸۲..... عبدالله ابن علي ابن ابيطالب (ع)

- عثمان ابن علی ابن ابیطالب (ع) ۱۸۳
- جعفر ابن علی ابن ابیطالب (ع) ۱۸۴
- عون ابن جعفر طیار ۱۸۵
- عون ابن عبدالله جعفر طیار ۱۸۶
- عبدالله ابن عبدالله ابن جعفر طیار ۱۸۷
- محمد ابن عبد الله جعفر طیار ۱۸۸
- ابوبکر ابن حسن ابن علی (ع) ۱۸۹
- قاسم ابن حسن ابن علی (ع) ۱۹۰
- حکایت غسل ۱۹۲
- عبدالله ابن حسن مجتبی (ع) ۱۹۳
- امام حسین (ع) ۱۹۴
- داستان بوی سیب ۲۰۸
- وصیتنامه امام حسین (ع) ۲۰۹
- فصل هفتم ۲۱۱
- شهدای بعد از امام حسین (ع) ۲۱۱
- سوید ابن عمرو ۲۱۲

۲۱۲..... هفپاف ابن مُهَنَد

۲۱۴..... کاروان بیکسان

۲۱۹..... فصل هشتم

۲۱۹..... بانبازان شهید

۲۲۰..... مَوقِع ابن ثمامه اسدی

۲۲۱..... عمر ابن عباس - تندعی

۲۲۱..... سوار ابن ذر

۲۲۲..... عبدالله عقیف آزدی

۲۲۵..... محمد و ابراهیم، طفلان مسلم ابن عمار

۲۲۹..... قصه فرزندان عراق

۲۳۱..... منابع و مآخذ

مقدمه

داستان «هفتاد و دو تن» زندگینامه‌ای مختصر و کوتاه از امام حسین(ع) و یاران باوفای آن بزرگوار است. آنان که برای بصیرت و آگاهی مردم، جان و تن و خود را فدا کردند تا آیندگان با چشمی بینا و گرسنه شنوا، آزاد فکر کنند و آزاده زندگی نمایند.

فرمانروایان زر و زور آن دوران، می‌خواستند با نادانی و نیرنگ مردم را فریب دهند. این اهل باطل با ترس و طمع، چنان بر آنان تنگ گرفتند که اهل بیت پیامبر، «کاف و خارجی» پنداشتند و با آنها جنگیدند و از خداوند امید پاداش چهار داشتند!

اگر معلم‌ان اسیر و بصیر و فقیه عاشورا، به ویژه حضرت زین‌العابدین(ع) و حضرت زینب(س) نبودند، کربلا در کربلا می‌ماند و فراموش می‌شد. امام حسین(ع) و شهدای کتاب زندگی و عقیده را با خون نوشتند و اسرا با آه و اشک و صبر آن را بدین کردند. آنان پیام‌آور خط سرخ آل محمد(ص) و علی(ع) بودند. به عرب‌ل مکتب-شان باور سرخ «كُلُّ يَوْمٍ عاشورا وَ كُلُّ أَرْضٍ كَرْبَلَا» است.

بعد از رویداد عاشورا، مردم عراق و شام با شمارش ۷۲ سر بر سر نیزه، «۷۲ تن» بر زبان‌شان پایا و از آنجا به سراسر دنیا پویا شد. از آن زمان به بعد، این عدد، سینه به سینه و نسل به نسل گویا شد، در حالی که

تعداد شهدای روز عاشورا را حدود ۱۳۵ تن و تعداد سرهایی را که سپاه یزید از بدنهای جدا کرد و با خود برد، حدود ۷۲ تا ۹۲ رأس نوشته‌اند.

اکنون عدد مشهور ۷۲ تن، چنان در آسمان خیال و اندیشه مردم، نقش بسته که بسیاری از آنان بر این باورند که شهدای عاشورای سال ۶۱ هجری، ۷۲ نفر بوده‌اند؛ در صورتی که این عدد، شمار سرهای مقسوم بر برادران، فرزندان، خویشان و یاران معروف اباعبدالله (ع) در کربلاست که به فرمان عمر سعد، بعد از شهادت، از بدنهای پاکشان جدا شد.

آن زمان منبع اطلاعاتی دقیق و درستی وجود نداشت. سپاهیان یزید سرهای پاک، شهدان را به نشان پیروزی، با خود به کوفه و شام بردند تا هم خوش خدمتی فرمانروای خود را به حاکمان ستمگر نشان دهند و هم به مال و مقام دنیا برسند.

از سوی دیگر، نمایش سرها در کنار زنان و کودکان در بند و زنجیر، همایشی برای اقتدار حکومت وقت بود تا بد خیال خود، دیگر کسی فکر مخالفت و سرکشی را با دستگاه آنان در سر پیروان.

حماسه خون‌رنگ، عاشورا نشان داد که نه ستم پایدار است و نه مزدوران ستمگر. آنان از ره‌آورد کربلا، پاداشی نگرفتند، به مقام و مقصود نرسیدند و زیانکار دنیا و آخرت شدند. حکومت یزید چهار سال بیشتر نپایید، خداوند پیک مرگ، را به سوی او و یارانش فرستاد.

فرمانداران وی از ترس، به ویرانه‌ها پناه بردند و در سوراخها خزیدند. مختار ثقفی چون شهاب، بر آنان فرود آمد. آن گاه عبیدالله زیاد، عمر سعد، شمر، خولی، سنان و ... را یکی یکی از سوراخ بیرون کشید و مجازات کرد.

پس بن فرزند بتول، دین خدا و مکتب حضرت رسول را بیمه کرد و نام و نام خانوادگی آن چراغ هدایت، بر زبانها و دلهای آزاده، به بلندای تاریخ بشریت زنده گردانید.

از نهضت مختار پس از قتل حسین پیداست که شمشیر عدالت تیز است^۱

در این زمینه، جا دارد از همکاری دکتر محمدرضا سنگری تشکر کنم و خوانندگان را به مطالعه آثار این استاد فرزانه که دایرةالمعارفی از دانستیهای نهضت امام حسین (ع) هستند، سفارش می‌کنم.

این کتاب در هشت فصل تنظیم شده و طالبان آن برای دانش‌آموزان، دانشجویان، طلاب و کسانی که به تاریخ و تاریخ اسلام (ع) علاقه‌مند هستند، مفید است. لطفاً نظرات و پیشنهادات خود را به نشانی kh.monjezi@yahoo.com یا شماره ۰۹۱۶۶۲۱۳۴۲۵ پیام دهید.

تابستان ۱۳۹۷ - خدادوست منجزی